

METHODIEK VOOR DE AANPASSING VAN OMZETTINGSCOËFFICIËNTEN IN HET KADER VAN DE HEFFING OP DE WATERVERONTREINIGING

1 Inleiding

De heffing op de waterverontreiniging H wordt berekend door de vuilvracht N uitgedrukt in vervuilingseenheden (VE) te vermenigvuldigen met het eenheidstarief T:

$$H \text{ (euro)} = N \text{ (VE)} \times T \text{ (euro/VE)}$$

De vuilvracht N kent 5 verschillende componenten, m.n.:

- N1: de vuilvracht veroorzaakt door de zuurstofbindende stoffen en de zwevende stoffen
- N2: de vuilvracht veroorzaakt door de lozing van zware metalen
- N3: de vuilvracht veroorzaakt door de lozing van de nutriënten stikstof en fosfor
- Nk: de vuilvracht veroorzaakt door de lozing van koelwater
- Nv: de vuilvracht gerelateerd aan de verwerkbaarheid van het geloosde afvalwater

De component Nk wordt niet meegenomen in de methodiek aangezien deze niet bedrijfssector specifiek is. Koelwater heeft namelijk andere karakteristieken dan bedrijfsafvalwater. Bij het opstellen van de methodiek is geen rekening gehouden met de component vuilvracht Nv omdat deze recent toegevoegd is aan de formule. De component Nv kan wel berekend worden op basis van de uitgevoerde monsternemingen en analyses. De formule is terug te vinden in de heffingsregeling voor de bemonsterde bedrijven.

Bedrijven kunnen voor de vaststelling van de vuilvracht kiezen tussen ofwel een berekening op basis van meet- en bemonsteringsresultaten van het geloosde afvalwater (art. 35 quinquies van de heffingswetgeving) ofwel een forfaitaire berekening op basis activiteitsgebonden omzettingcoëfficiënten (art. 35 septies van de heffingswetgeving).

De omzettingcoëfficiënten worden per component vastgelegd: C1, C2, C3 en Cv. Deze omzettingcoëfficiënten worden gekoppeld aan het opgenomen waterverbruik en - afhankelijk van de bedrijfssector - eventueel aan de productiegegevens om de componenten N1, N2, N3 en Nv te berekenen.

Momenteel zijn er omzettingcoëfficiënten voor 59 verschillende bedrijfsactiviteiten. Een overzicht vindt u op www.heffingen.be.

De heffing berekend op basis van het forfaitaire systeem is voor sommige bedrijfsactiviteiten vermoedelijk niet langer afgestemd op de huidige bedrijfsvoering waardoor de coëfficiënten mogelijk niet meer in relatie staan tot de effectieve vervuiling. Via de uitgewerkte methodiek worden de omzettingcoëfficiënten voor een bepaalde bedrijfsactiviteit op wetenschappelijke wijze herbepaald. Aan de basis van de methodiek ligt de statistische verwerking van meet- en bemonsteringsresultaten van het geloosde afvalwater van een aantal bedrijven uit deze sector, die lozen op riolering én geen of slechts een zeer beperkte waterzuivering toepassen. De methodiek werd zo breed mogelijk opgesteld om de bruikbaarheid ervan te waarborgen voor alle sectoren.

2 Doel

Het einddoel van de methodiek is het vastleggen van omzettingcoëfficiënten (OC) die door het vermenigvuldigen van een grondslag (G) de vuilvracht (N) van een bedrijf vastlegt.

$$N \text{ (VE)} = OC \text{ (VE/m}^3\text{)} \times G \text{ (m}^3\text{)}$$

De grondslag G wordt in de methodiek voor alle sectoren gelijkgesteld aan het waterverbruik. Er wordt dus geen rekening meer gehouden met productiegegevens. Bijgevolg is er een uniforme berekeningsmethode voor alle sectoren en is er een stimulerend effect om het waterverbruik te verminderen.

3 Verloop

In de methodiek worden 4 fases beschreven die gevolgd moeten worden:

- Planning
- Voorbereiding
- Uitvoering
- Afsluiting

3.1 Verloop van de planningsfase

In deze fase wordt de sector gekozen door een expertenteam van VMM, wordt deze afgebakend en wordt een budget gereserveerd. VMM legt prioriteit bij de sectoren waarvoor vandaag productiegegevens aan de grondslag van de berekening van de forfaitaire vuilvracht liggen. Ook sectoren waarvan de omzettingsscoëfficiënten vermoedelijk niet meer in verhouding staan met de geloosde vervuiling krijgen een hoge prioriteit. In de mate van het mogelijke worden de overeenstemmende beroepsfederaties al betrokken in de planningsfase.

In sommige gevallen is het noodzakelijk om voor 2 of meer verwante sectoren simultaan nieuwe omzettingsscoëfficiënten te bepalen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor sectoren die slechts enkele bedrijven bevatten of voor sectoren die qua afvalwaterkarakteristieken weinig van elkaar verschillen. Er is een beslissingsschema opgesteld waarbij aan de hand van een aantal vragen beslist kan worden of bepaalde sectoren samengevoegd kunnen worden of niet.

3.2 Voorbereidende fase

Om een statistische verwerking toe te laten, zijn minimum 25 representatieve staalnames in een sector noodzakelijk. Voor een sector die minder dan 25 bedrijven telt en die niet kan samengevoegd worden met een andere sector, is er geen echte statistische verwerking nodig maar moeten alle bedrijven bemonsterd worden en worden de omzettingsscoëfficiënten bepaald als het gemiddelde van deze bedrijven.

Er moet over gewaakt worden dat de bedrijven die bemonsterd worden, correct gespreid zijn over de sector. Om te vermijden dat bij het opstellen van de lijst van te bemonsteren bedrijven al dan niet bewust bepaalde bedrijven waar een hoge vuilvracht of juist een lage vuilvracht verwacht wordt, selectief op de lijst geplaatst of geweerd worden, is een willekeurige selectiemethode verplicht. Om deze reden worden de bedrijven ook onderverdeeld in debietsklassen, zodat niet alleen kleine of grote waterverbruikers worden meegenomen.

Voor alle selecteerde bedrijven moet een checklist ingevuld worden. Door het invullen van deze lijst wordt nagegaan of het bedrijf in aanmerking komt voor een debietproportionele staalname over minimaal 5 opeenvolgende representatieve lozingsdagen. Er wordt daarnaast nagegaan of er een waterzuivering aanwezig is en welk type, of er mogelijkheid is tot staalname voor de zuivering, wat de aard is van het lozingspunt, welke bronnen van water er zijn, wat het productieritme is en of er periodes zijn met hogere of lagere productiviteit.

3.3 Uitvoeringsfase

In de uitvoeringsfase gebeurt de eigenlijke bemonstering. Tijdens de meetcampagne wordt eveneens een checklist ingevuld. Hierop worden tellerstandten genoteerd en wordt nagegaan of hemelwater, sanitair water of koelwater samen met het bedrijfsafvalwater geloosd wordt.

In sommige gevallen kan het nodig zijn om een correctie uit te voeren voor de lozing van sanitair afvalwater. De omzettingsscoëfficiënten zijn namelijk een maat voor de concentratie van de

verontreiniging en het lozen van bedrijfsafvalwater en bv. sanitair afvalwater kan deze concentratie wijzigen.

Indien het bedrijf hemelwater loost op het staalnamepunt, moet er ook een correctie gebeuren voor deze stroom. Lozing van hemelwater verlaagt immers de concentraties door verdunning van het afvalwater, waardoor de omzettingscoëfficiënten onderschat kunnen worden.

Bedrijven waarvan uit de opgevraagde gegevens blijkt dat ze niet representatief zijn of waar het technisch niet mogelijk is om een representatieve meting uit te voeren worden niet weerhouden.

3.4 Afsluiting

Alle meetresultaten uit de sector worden tenslotte via een statistische berekening verwerkt. De omzettingscoëfficiënten C1, C2 en C3 worden bepaald als de mediaan van de 90% percentiel waarden van de meetresultaten.

De uiteindelijke OC is dan de som van C1, C2 en C3.

4 Uitgevoerde studies

Voor tien sectoren zijn de omzettingscoëfficiënten al aangepast, gebaseerd op de methodologie die de VMM uitgewerkt heeft. Hieronder vindt u een overzicht van de sectoren

sector 7 cacao-, chocolade-, suikerwerk- en honingfabrieken

sector 19a groenteconservenbedrijven: aardappelbedrijven

sector 19b groenteconservenbedrijven: groentebedrijven

sector 39 pluimveeslachterijen

sector 41 slachthuizen

sector 45 textielbedrijven

sector 49 vleeswarenbedrijven

sector 51a natwasserijen

sector 53a zuivelindustrie: niet gesaneerde bedrijven

sector 53b zuivelindustrie: gesaneerde bedrijven